

TEST DE EVALUARE
CONSTITUȚIILE ROMÂNIEI
SECOLUL XX ÎNTRE DEMOCRAȚIE ȘI TOTALITARISM. IDEOLOGII ȘI PRACTICI
POLITICE ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN EUROPA

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Al VI-lea Congres al Internaționalei Comuniste, din vara anului 1928, pune bazele politicii comuniste pentru anii ce vor urma: combaterea oricărui compromis de clasă, debarasarea de elementele șovăielnice din fiecare partid, instaurarea unei discipline de fier în sânul lor, strângerea rândurilor în jurul URSS. Directivele sunt reamintite la al XVI-lea Congres al Partidului Comunist sovietic, în iunie 1930. În același timp, încordarea relațiilor internaționale îi servește desigur lui Stalin, deoarece are nevoie de dușmani imaginari pentru a aplica violența în societatea sovietică în numele apărării cuceririlor ”socialismului într-o singură țară”. Ura față de democrația liberală cu valorile sale, libertatea, individualitatea și diferența, este comună nazismului și comunismului. [...] Triumful celor două ideologii la începutul secolului XX ține în mare parte de răsturnările produse de Primul Război Mondial. Din cauza conflagrației popoarelor care au fost mobilizate de statele naționale în numele națiunii, acest război total a produs cele două forme ale suveranității populare: comunismul, care împinge egalitarismul la punctul său extrem, totalitar, și nazismul, care exacerbează sentimentul național. [...] Aceste politici sunt pervertiri ale statului național exprimate de un partid-stat atotputernic: Partidul Comunist în URSS, Partidul Nazist în Germania. Asemănările sunt edificatoare. În ambele sisteme, ideologia justifică mijloacele folosite pentru atingerea țelurilor urmărite, partidul-stat are asigurată o preponderență absolută, poliția politică are puteri depline.”

(T. Wolton, *O istorie mondială a comunismului*)

B. „Până în luna iulie 1933, Germania devenise un stat monopartid, în cadrul căruia Partidul nazist se voia singura autoritate politică în ceea ce privește toate aspectele vieții germane. [...] Legea privind asigurarea unității partidului și statului, promulgată în decembrie 1933, declara că partidul este «legat inseparabil de stat», dar explicația era formulată în termeni intr-atât de echivoci, încât să fie cu neputință de înțeles. Două luni mai târziu, Hitler declara că responsabilitățile principale ale partidului erau (...) de a organiza propaganda și îndocrinarea. [...] Organizarea partidului a fost creată și dezvoltată ca un mijloc de câștigare a puterii politice.”

(G. Layton, *Germania: Al Treilea Reich, 1933-1945*)

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic precizat în sursa B. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa A, o informație referitoare la politica comunistă. **2 puncte**
3. Numiți o formațiune politică și un spațiu istoric la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că Partidul este legat inseparabil de stat. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două legi fundamentale adoptate în România în primele 4 decenii ale secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a legii fundamentale adoptate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)****Citiți cu atenție sursa de mai jos:**

„La 10 februarie 1938, guvernul lui Octavian Goga [...] este înlocuit. Noul guvern, prezidat de patriarhul Miron Cristea, nu mai era expresia vreunei majorități parlamentare sau a unei formațiuni politice. Era expresia voinței regale. Nici noua Constituție, din 20 februarie 1938 [...] nu mai era expresia unui acord colectiv de voință a diverșilor factori constituționali. [...] Prin introducerea principiului supremației monarhului, puterea legislativă era exercitată de rege prin intermediul Parlamentului bicameral, limitat exclusiv la legiferare și având un caracter corporativ. Puterea executivă este exercitată tot de rege, prin guvern, numit și revocat de rege, fără răspundere politică față de Parlament. Libertățile și drepturile democratice sunt reduse considerabil. [...] Regimul parlamentar este înlocuit cu unul autoritar. Noua Constituție pune capăt separării puterilor în stat, introducea pedeapsa cu moartea, delictul public. [...] Regimul autoritar, instituit de Carol al II-lea, în 1938, nu se sprijină pe un program, ci pe o camarilă [...]. Această camarilă [...] nu va întârzia să pună regimul într-o stare de criză. Carol al II-lea guvernează sprijinindu-se pe armată și poliție. [...] Războiul mondial, cel de-al doilea, se apropie și România, atât de bogată în alianțe, începe să le piardă treptat pe toate. [...] În martie 1939, România semnează un tratat comercial cu Germania prin care statul german devenea primul furnizor al României și cel dintâi client al mărfurilor acesteia. Economia țării (în special petrolul) ajunge treptat subordonată intereselor germane. Anglia și Franța reacționează, încheie grabnic acorduri comerciale cu România (limitate ca valoare) și garantează independența României (23 aprilie 1939), nu și integritatea teritorială [...].”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați anul semnării tratatului comercial dintre România și Germania și o consecință a acestei acțiuni, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la noul guvernul instaurat în 1938. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la prevederile Constituției din 1938, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia legea fundamentală adoptată în ultimul deceniu al secolului al XX-lea are un caracter democratic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu Europa și România în secolul al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui regim totalitar de extremă stânga din Europa secolului al XX-lea;
- menționarea a două regimuri totalitare din Europa Occidentală din perioada interbelică și a câte unei caracteristici a fiecăruia;
- prezentarea unui fapt istoric, din perioada 1938-1940, referitor la România;
- formularea unui punct de vedere referitor la legea fundamentală adoptată în deceniul cinci al secolului al XX și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea eseului, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor. • Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. • Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: *Adolf Hitler*; Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).

2. **2 puncte** pentru răspunsul: „*combaterea oricărui compromis de clasă, debarasarea de elementele șovăielnice din fiecare partid, instaurarea unei discipline de fier în sânul lor, strângerea rândurilor în jurul URSS*”; etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

3. **câte 3 puncte** pentru răspunsul: *Partidul Nazist*;

Câte 3 puncte pentru răspunsul: *Germania*; Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).

4. **3 puncte** pentru scrierea literei B.

5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect) **Exemple:** **Cauză:** *deoarece are nevoie de dușmani imaginari pentru a aplica violența în societatea sovietică în numele apărării cuceririlor "socialismului într-o singură țară" și efect: încordarea relațiilor internaționale îi servește desigur lui Stalin SAU Cauză: Din cauza conflagrației popoarelor care au fost mobilizate de statele naționale în numele națiunii și efect: acest război total a produs cele două forme ale suveranității populare etc*

6. **câte 1 punct** pentru menționarea a două legi fundamentale adoptate în primele patru decenii ale secolului al XX-lea. (1px2=2p)

Exemple: Constituția din 1923; Constituția din 1938; etc.

câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei legi fundamentale precizate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la legea fundamentală; (2px2=4p)

7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a legii fundamentale adoptate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **Exemple:** *votul cenzitar, introduce principiul separării puterilor în stat, garantează drepturi și libertăți cetățenești etc.* Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: *România*; Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).

2. **2 puncte** pentru răspunsul: *al XX-lea*; Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).

3. **3 puncte** pentru răspunsul: 1939;

3 puncte pentru menționarea oricărei consecințe a acestei acțiuni, la care se referă sursa dată **Exemplu:** *Anglia și Franța reacționează, încheie grabnic acorduri comerciale cu România (limitate ca valoare) etc.* Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la noul guvernul instaurat în 1938 (3px2=6p)

Exemple: *prezidat de patriarhul Miron Cristea; nu mai era expresia vreunei majorități parlamentare sau a unei formațiuni politice; etc.* Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la prevederile Constituției din 1938;

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemplu: Prevederile Constituției din 1938 vizează organizarea puterilor în stat. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Prin introducerea principiului supremației monarhului, puterea legislativă era exercitată de rege prin intermediul Parlamentului bicameral, limitat exclusiv la legiferare și având un caracter corporativ și Puterea executivă este exercitată tot de rege, prin guvern, numit și revocat de rege, fără răspundere politică față de Parlament.* etc.

Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** *are un caracter democratic; vot universal; pluripartidism* etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, astfel etc.)

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui regim totalitar de extremă stânga din Europa secolului al XX-lea (**de exemplu:** *comunismul* etc.)

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două regimuri totalitare din Europa Occidentală din perioada interbelică (**de exemplu:** *Fascismul; Nazismul.*) **(3px2=6p)**

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricărei prevederi a fiecăruia (**de exemplu:** *existența partidului unic; existența politiei politice; încălcarea drepturilor și libertăților cetățenești;* etc.)

(3px2=6p)

- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric, din perioada 1938-1940, referitor la România; (**de exemplu:** *regimul autoritar al lui Carol al II-lea* etc.)

- **3 puncte** pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect;

- **1 punct** pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric;

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la legea fundamentală adoptată în deceniul cinci al secolului al XX-lea; (**de exemplu:** *este o constituție totalitară.* etc.)

- **4 puncte** pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, astfel etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate - **6 puncte** distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru utilizarea limbajului istoric adecvat

- **1 punct** pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat

- **1 punct** pentru structurarea eseului (introducere - cuprins - concluzie)

- **2 puncte** pentru respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice

- **1 punct** pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice

- **1 punct** pentru respectarea limitei de spațiu